LLEÓ XIV

AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres, 4 de novembre de 2026

Catequesi. Els documents del Concili Vaticà II.
IV. Constitució pastoral *Gaudium et spes*.
8. La fe i la vida social, política i econòmica (GS 63-76)

Benvolguts germans i germanes, bon dia i benvinguts,

La dimensió social forma part integrant, no sols de la naturalesa humana, sinó també de la nostra fe en Jesucrist, com una valuosa herència que rebem de l'encarnació del Fill de Déu. La constitució *Gaudium et spes* (GS) ho recorda en els capítols III i IV de la segona part, dedicats a la vida econòmica i social i a la de la comunitat política. També en aquests camps la fe cristiana ofereix criteris de discerniment.

Els Pares conciliars evidencien sobretot el perill per a la pau mundial que deriva dels desequilibris vinculats a un desenvolupament econòmic que no és equitatiu i que no respecta la creació (cf. GS 63). És una visió a llarg termini que desafortunadament va trobar confirmació a la part final del segle passat i que avui constatem encara més. Per a corregir la ruta —adverteix el document— no és suficient el desenvolupament tècnic, «exigeix moltes reformes en la vida economicosocial i una conversió de mentalitat i de comportament» (*ibid*.).

Per això, la *Gaudium et spes* presenta en síntesi la visió cristiana del desenvolupament econòmic, que ha d'estar sempre al servei de l'home i sota el control de l'home (cf. GS 64-65. Apareix ja aquí clarament el concepte de desenvolupament integral, que després sant Pau VI posarà en el centre de la seva encíclica *Populorum progressio* (1967). Són més actuals que mai les crides a comprometre's per a eliminar les discriminacions contra els grups socials més dèbils i contra els migrants (cf. GS 66).

El cor de l'economia és el treball. A través seu, l'home es desenvolupa com a persona, satisfà les necessitats de la seva família, expressa el seu talent, participa en la vida social i construeix un món millor col·laborant en l'obra creadora de Déu. El treball mai no pot ser tergiversat en detriment de les persones, del bé comú o de la creació. El veritable desafiament és oferir a tothom oportunitats per a posar en pràctica les seves capacitats: no són acceptables la desocupació, l'explotació i les condicions de treball que posen en perill la salut i la vida pròpia (cf. GS 67). Els treballadors tenen el dret i el deure de participar en les decisions que afecten la seva activitat, també de manera associativa, afrontant els conflictes amb diàleg i accions no violentes (cf. GS 68).

En aquest context, el Concili recorda un dels principis fonamentals del magisteri social, és a dir, la destinació universal dels béns de la terra (cf. GS 69) i ho aplica en el camp financer, afirmant que «els qui decideixen sobre les inversions esmentades i sobre la planificació de la vida econòmica —tant individus, com comunitats o autoritats públiques— són obligats […] d'una banda, […] a […] vetllar que tant les persones individuals com tota la comunitat resultin assortits de tot el necessari per a una vida decent, i de l'altra, a preveure el futur i a establir un just equilibri entre les necessitats del consum actual, tant individual com col·lectiu, i les exigències d'invertir béns a favor de la generació vinent» (GS 70).

La *Gaudium et spes* passa després a tractar el tema de la comunitat política i aprecia els diferents signes positius de l'època contemporània, sobretot el fet que «de la consciència més viva de la dignitat humana deriva en les diverses regions del món l'interès a restaurar un ordre politicojurídic, en què els drets de les persones resultin més protegits en la vida pública» (GS 73).

La comunitat política existeix en funció del bé comú, que consisteix en «el conjunt d'aquelles condicions de vida social, gràcies a les quals les persones, les famílies i les associacions puguin obtenir més plenament i fàcilment llur perfecció pròpia» (GS 74). I sempre en direcció al bé comú ha de mirar l'exercici de l'autoritat política, que s'estructura i obra d'acord amb les circumstàncies locals i històriques, però sempre tenint present el bé de tota la família humana (cf. *ibid*.).

La *Gaudium et spes* reafirma que «la comunitat política i l'Església són independents l'una de l'altra i autònomes en el propi camp» «I totes dues, encara que sigui amb títols diversos, serveixen la vocació personal i social dels mateixos homes. I practicaran amb més eficàcia aquest servei per al bé de tots, com més ambdues estableixin una sana col·laboració entre elles» (GS 76).

Estimats germans, comprometre's en l'economia i en la política d'acord amb aquests criteris és una manera de construir la pau. Com ho recordava el papa Francesc, «la guerra és un fracàs de la política i de la humanitat, una claudicació vergonyant, una derrota davant les forces del mal» (Carta enc. *Fratelli tutti*, 261). Al contrari, la política que té cura de les ferides dels pobles i dels qui pateixen injustícies ofereix motius d'esperança per al futur de la humanitat.

Per això animo els joves a seguir l'exemple d'aquells homes i d'aquelles dones que en aquests àmbits van donar bon testimoniatge. I renovo la meva exhortació a les comunitats cristianes per tal que s'impulsi novament la formació sobre la doctrina social de l'Església.